

| KAPITOLA |
| KNIHKUPECTVÍ |

Lašský dostavník

Ročník.....8
Rok.....2018

4
zima

TURISTICKÉ INFORMAČNÍ CENTRUM F≈M

NABÍZÍ

INFORMACE TURISTŮM

**PŘEDPRODEJ VSTUPENEK
NA KULTURNÍ A SPORTOVNÍ AKCE**

PRODEJ MAP A PRŮVODCŮ

**PRODEJ SUVENÝRŮ S TÉMATIKOU
FRÝDKU ≈ MÍSTKU A BESKYD**

**TRIČKA, TURISTICKÉ ZNÁMKY,
ODZNAKY, NÁLEPKY, VIZITKY,
TURISTICKÉ DENÍKY, KERAMIKA**

poznejte blíže **F≈M** na **visitfm.cz**

Lašský dostavník vychází i díky finančnímu daru pana senátora Ing. Jiřího Carbola.

www.beskydskalikerka.cz

Otvírací doba:

pondělí - pátek 15,30 – 22,00 h

sobota 14 – 23 h

neděle 14 – 22 h

www.goldovopekarstvi.cz

Naše poděkování za stálou podporu patří také paní
Ing. Evě Richtrové.

Obrázek na obálce (katolický kostel v Komorní Lhotce) nakreslil Boris Zvada.	
Úvodník (Z. V. Krulikovský)	3
Co se stalo, přihodilo (Z. V. Krulikovský)	4
Lidský život, Na zdraví! (R. Žvak)	6
Babí léto (J. Tkáč)	7
Mravní názory prezidenta T. G. Masaryka (Moravec)	8
Dvacáté století (J. Tkáč)	9
Zima (P. Gryga)	10
Čemu stě, vy naše roby, také zovistive? (O. Tlučková)	11
Opustila nás paní Olga Tlučková (Z. V. Krulikovský)	12
Literáti oslavovali (D. Zápalková)	14
Vánoční štěstí (F. M. Gistinge)	15
Zapomenuté i dochované zvyky (Těšínský kalendář)	16
Advent (A. Nováček), Vánoce (F. Pituchová)	17
Kopřivnické Vánoce (E. Hanzelka)	18
Zimní Olešná (A. Nováček)	19
Fotodokumentace.	20, 21
„Den poezie“ byl zastoupen v Místku (R. Šatánková)	22
Nový rok (A. Nováček), P.F. 2019	23
Klukovské radovánky na Lašsku (K. Greiner)	24
S novým rokem (B. Vidura)	25
Z vypravovaňa stryka Floryša	26
Janovický samouk L. Magdoň (V. Vlk)	27
Tři tajemné památky ve Frýdku-Místku (V. Vlk)	28
X. ročník silvestrovského výplazu	30
Sportovní legendy – M. Wiecek (Z. V. Krulikovský)	31
Mezigenerační rozhovor (J. Tkáč)	32
10. Silvestrovský výplaz	33
Z receptařa lašského krále	34
Reklama na nové CD – Ej, koleda, koledička	35
Okolo Laška 2019 - Těšínsko	36
Kalendářium lašských akcí - zima 2018/19	37

Vážení čtenáři,

V polovině listopadu skončil krásný podzim, dokonce začalo mrznout. Chmuru těchto dnů ovlivnila i zpráva, že dne 21. listopadu zemřela ve věku 97 let básnička paní Olga Tlučková, čestná členka Království lašského (více uvnitř listu).

Kromě jiných aktivit je asi tou nejvýznamnější nahrávání vánočních písní a koled (Ej, koleda, koledička) v kostele v Pržně. Jde o zpěvy z celého našeho regionu – od Poodří až k slovenské hranici – v podání Hanky Jamrozové, Z. V. Krulikovského, cimbálové muziky „Koledička“ a „Odujalne bandu“. Výroby CD se ujal Ragtime Ostrava, před Vánoci bude k mání.

Nezapomeňte, že termín uzávěrky odznaku

Moravskoslezské Laško je prodloužen do konce roku!

Kdo to nestihne (a už začal plnit), má ještě šanci i po 1. lednu.

Zimní vydání Lašského dostavníku vychází opět v tradiční podobě, co se událo v minulém období, příspěvky v nářečí (básničky, humor), články o legendách a osobnostech regionu, kalendářium, troška rad od našich předků, pozvánky na akce aj.

Události zimy bude 10. Silvestrovský výplaz na Monte Čupelo, kde přivítáme Nový rok 2019.

Na koho se dostaví nedostane – může si ho stáhnout z našich stránek - <http://www.lassko.eu>.

Tam také bývá upřesnění našich kulturních i turistických akcí.

Příjemné, pohodové Vánoce a hodně štěstí, zdraví po celý příští rok vám přeje

Zdeněk Vilém Krulikovský

Lašský dostavník

vychází čtvrtletně - vydává kulturně vlastivědný spolek Království lašské. Každý autor odpovídá za obsah svého příspěvku. Redakční rada si vyhrazuje právo na výběr a krácení zaslaných prací. Posílajte je e-mailem v elektronické podobě, formát MS Word, písmo Times New Roman, velikost písma - 11 bodů, odstavec - tři úhozy zleva, bez mezer mezi odstavci: lasskykral@centrum.cz
Redakce: Zdeněk Vilém Krulikovský, Radana Šatánková, Dajana Zápalková, Boris Zvada.

Technická spolupráce: Michaela Mikeira Krulikovská

Co se stalo, přihodilo

23. září (neděle): 9. etapa okolo Lašska - z Bílé přes Bumbálku, Kmínek, Bobek do Bílé-střed se vydařila, počasí bylo trochu lepší než před měsícem, trasa se všem velmi líbila, až na závěrečnou „zgrapu“ z Bobku do Bílé. Ranní kafičko, polévku či pivíčko jsme si dopřáli v hotelu Súkenická, někteří na Bumbálce, Kmínek nás také nezklamal, závěr byl pak v Bílé, kde jsme před restaurací „Bi-Fi“ i něco zazpívali...

28. září (pátek): Horolezecký výplaz na K1 v Krmelíně byl ve znamení krásného počasí a velké účasti „horolezců“. O start se postarala v základním táboře Na Benátkách paní starostka Krmelína a lašský král, zazněla lašská hymna a výplaz započnul. V půli K1 nás čekalo tradiční pohoštění z pekárny pana Bočka, kyslíkový dluh jsme vyrovnali Radegastem a směle vyrazili k vrcholu... Bylo sv. Václava, v premiéře jsme zazpívali hymnus „Svatý Václave“ a další písně – hymnické i veselé. Návrat do základního tábora proběhl bez problému, tam pak král potvrzoval účastnické listy, zpívalo se, povídalo, nálada byla výtečná. Škoda jen, že se ze zdravotních důvodů nemohl akce zúčastnit ministr sportu Království lašského olympijský hrdina Vítězslav Mácha...

19. října (pátek): Tradiční setkání olympioniků v hotelu Vista v Ostravě proběhlo také tradičně za účasti lašského krále a jeho vrchního herolda Libora Pastorka, zazněla lašská hymna, setkání se zúčastnil i Vítů Mácha, který se již cítil lépe. Brněnští olympionici, kteří byli hosté, si jen povzddechli, že nemají svého krále jako hostitelé v Ostravě...

21. října (neděle): 10. etapa okolo Lašska - z Bílé přes Bílý Kříž na Visalaje byla úspěšně zahájena „posilkou“ v bistru Japaka, kde měli výborného Radka a kulajdu. Kráčeli jsme po zelené značce směr Bílý Kříž, kde provizorní srub s občerstvením byl také velmi příjemný. Počasí bylo slušné a tak jsme v pohodě došli na Visalaje.

28. října (neděle): 10. lašsko-valašský výplaz na Radhošť byl ohrožen velmi nepříznivou předpovědí počasí. Naši družinu to však neodradilo, na Pustevnách byla mlha a vítr. Na startu jsme byli sami, cestou však jsme potkávali turisty z celé republiky, někteří se i připojili. První nemilé překvapení nás čekalo u Radegasta – kiosek byl zavřený. Šlapali jsme vzhůru ke kapli – i ta byla zavřená! Neděle, státní svátek 100 let republiky... to se nám stalo za těch deset let poprvé! Přitom správci věděli, že přijdeme, navíc kromě jiných písní jsme se (na jejich přání)

Kalendárium lašských akcí – zima 2018/19

27. prosince (čtvrtek): Lašské Vánoce – koncert vánočních písní a koled – 17,30 v kostele ve Fryčovicích, ve 20 hodin v Národním domě v Brušperku. Účinkuje cimbálová muzika Koledička, Oduajne band, zpívá Hana Jamrozová, Zdeňka Viluš Krulíkovský, Adéla Krulíková, Jana Zbořilová, Milan Zbořil.

31. prosince (pondělí): Silvestrovský výplaz na Lašský Říp (Monte Čupelo) – ve 12,00 Novoroční projev lašského krále.

13. ledna (neděle): 1. etapa okolo Lašska (Těšínsko) Nošovice Radegast – Lučina - Žermanice

27. ledna (neděle): Dětský karneval (s programem) v Hodoňovicích – hostinec U Čendy – od 15 hodin.

2. února (sobota): Maškarní bál v Hodoňovicích – hostinec U Čendy od 19 hodin

3. února (neděle): 2. etapa okolo Lašska (Těšínsko) Žermanice – Těrlicko – Albrechtice

9. února (sobota): Folklorní bál „po sousedsku“ v Paskově (Komunitní centrum)

24. února (neděle): Lašská polární expedice z Čeladné na Ondřejník

2. března (sobota): Hodoňovický masopust – s průvodem vesnicí od 13 hodin. „Chování basy“ před hostincem U Čendy, od 15 hodin cimbálová muzika

2. března (sobota): Paskov - Masopustní obchůzka městem, chování basy, posezení u cimbálu (Komunitní centrum)

10. března (neděle): 3. etapa okolo Lašska (Těšínsko) Albrechtice – Chotěbuz – Č. Těšín - Třinec

Vzhledem k úspěšnosti letošního pochodu kolem Lašska pokračujeme druhým 12ti etapovým okruhem:

- 1) leden: Nošovice (Radegast) – Dobrá - Lučina - Žermanice p. hr.
- 2) únor: Žermanice - Čaplovec – Těrlicko – Albrechtice ž. s.
- 3) březen: Albrechtice – Chotěbuz-obora – Český Těšín - Třinec
- 4) duben: Třinec – Babí hora – Velká Čantoryje - Nýdek
- 5) květen: Bystřice n. O. - Nýdek – Filipka - Návsí ž. s.
- 6) červen: Hrádek (ČD) – Filipka – Groníček - Bahenec - Bukovec
- 7) červenec: Bukovec – Kom. gruň – Hřava – Gírová – Mosty ž. s.
- 8) srpen: Mosty – Velký Polom – Horní Lomná- Salajka (bus)
- 9) září: Horní Lomná – Lačnov – Slavíč – Ostrý – Tyra (bus)
- 10) říjen: Tyra – Javorový – Gutské sedlo – Řeka (bus)
- 11) listopad: Řeka – Křivý – Godula – Komorní Lhotka (bus)
- 12) prosinec: Komorní Lhotka – Prašivá – Vyšní Lhoty – Nošovice

Jednotlivé etapy budou vždy včas upřesněny.

naučili chorál „Svatý Václave“. Nám ani přítomnému houfu turistů to však nevadilo, zazpívali jsme před kaplí i další zpěvy – Hej, Slované, Moravo, Moravo, Kde domov můj, Nad Tatrú sa blýská aj. Cestou zpět nás zastavovali další skupiny turistů, šířili jsme lašskou osvětu a navazovali přátelství. Nakonec jsme poseděli v restauraci Lanovka, kde zazněly ještě jiné písničky.

3. listopadu (sobota): Jarmark řemesel v Krmelíně v 9 hodin zahájila paní Adámková, která po celá léta jarmark organizuje, paní starostka Kovalčíková a lašský král, který jako vždy zazpíval lašskou hymnu – za podpory Tondy Krpce, který obstaral funkci herolda-vlajkonoše.

17. listopadu (sobota): Svátek jsme oslavili v Krmelíně, kde jsme zahráli obnovenou premiéru komedie Ondraš, pan Lysej hory (Lašská divadelní společnost Gigula). Do představení se vrátil Lukáš Baran (Ondraš), nově s námi hrála Hanka Jamrozová, která především posílila hudební a pěveckou složku. Představení se opravdu vydařilo, publikum bylo velmi spokojené.

18. listopadu (neděle): 11. etapa okolo Lašska – z Visalají přes Trávný do Pražma. Počasí se ten den umoudřilo, ráno sice bylo mínus 7 stupňů, ale nahoře bylo klidno, příjemně. Sestup s vrcholu byl náročný, ale díky suchému terénu se šlo docela dobře. Dorazili jsme do hotelu Trávný a sotva jsme se usadili, venku začalo hustě sněžit. Prostě nám to vyšlo.

24. listopadu (sobota): Křest knihy O lidech v Beskydech proběhl v Čeladné pod taktovkou Petra Andrlého, houf křtitelů uzavřel královský šenk a palarník Libor Pastorek (Beskydská likérka), Adéla Krulíková a lašskou hymnou lašský král Zdeňka Viluš I.

2. prosince (neděle): Ondřejská pout' na hradě Hukvaldy – po mši (již po několikáté) zazpíval lašský král s družinou (Odujalne band) adventní a hlavně vánoční písně a říkanky z Lašska. Vystoupení mělo velmi dobrý ohlas u početného publika.

8. prosince (sobota): Zdobení a rozsvěcování vánočního stromku v Jistebníku (Galerijní ulice) - za účasti lašského krále a jeho družiny. Společné malování s Nadačním fondem – obraz rozmaloval Zdeňka Viluš I. Ve fotokoutku proběhlo navíc fotografování s králem a jeho družinou.

9. prosince (neděle): Závěrečná etapa pochodu okolo Laška a MikuLašský výplaz na Prašivou. Z Pražma (po modré značce) vyrazila skupina turistů-čertů a čertic vzhůru na Prašivou, po občerstvení v chatě jsme se vydali dolů (po červené) do Vyšních Lhot, pak jsme pokračovali po zelené až do cíle celého pochodu k pivovaru Rade-gast...

12. prosince (středa): Setkání seniorů v Lískovci, kterým program zpestřil lašský král s družinou a likérník Libor Pastorek.

17. prosince (pondělí): Tradiční předvánoční setkání členů Království lašského – tentokrát v Hodoňovicích U Čendy, spojené s pietní vzpomínkou na zesnulou básnířku Olgu Tlučkovou. Její básničky a oblíbené písničky přednesli členové Lašské divadelní společnosti Gígula. Také zazněly koledy a bylo pokřtěno nové CD.

Zapsal Z. V. Krulikovský

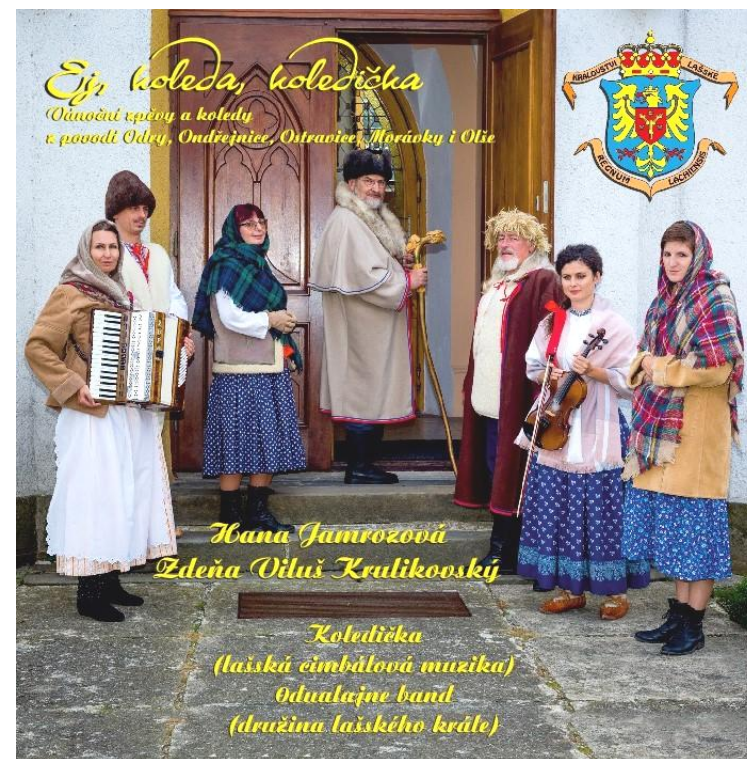
Lidský život

Lidský život je jak kytka,
která z jara vykvete.
Celé léto krásně voní,
podzimu se k zemi kloní
a pak náhle odkvete.

Na zdraví!

Až ochutnáš toho vína,
uvidíš, bude Ti prima.
Zvedne se Ti nálada,
budeš jako za mlada.
Jak se odjakživa praví,
víno utužuje zdraví.
Proto dodržuj ten mrav,
budeš zato dlouho zdrav!

Radek Žvak – Rýmožvačky

Z receptařa lašského krále

Tuš zas je zima na krku, tři pořadně jest', hlavně o vanocach. Nale ještě aji potem, než začně postní období. Probral sem svoje receptaře, ty napisane i ty v hlavě uložene. Cosik fajneho sem zas našel, tak se s vami o to podělím.

Svateční ryba na pivě

6 porci ryby (kapra, či cosik podobneho), sul, mlety pepř, citron, olej, kusek masla, 5 deka vlašských ořechů, 5 deka mandli, 5 deka hrozinek, flaška Radegasta, štvrt' litra vody, par rohlíků.

Z ryby stahněm skuru (kožu), posolíme, popepříme, pokapem citronovu šťavu, potřem olejem a dame na par hodin odležet'. Na rozehřátém oleju prudko porce opečem, dame do kastrola na rozpuštěné maslo, přydáme v pulce piva namočené rohlíky (druhu pulku pije kuchař, at' ma šmak), hrozinky, nakrate olupané mandle a ořechy, podlijem a v trubě pečem až je všecko mjeke. Dame na talíř, přelijem mačku, kera ma byt' hustší a ozdobime citronem. Ja bych se k temu dal kobzolký, či kobzolvý salat bez majonezy.

Novoroční pečinka

Kilo vepřového – krkovičky, kusek celera, mrkve, petrušky, jedna cibula, zazvor, kmin a sadlo.

Z kořenové zeleniny urobime klinky, obalime v mletém zazvoru a „prošpikujem“ jimi maso. Osolíme. Na sadle prudko osmahněm, podlijem, okminujem a posypem nakratu cibulu. Pečem v trubě – odkryte! Dyž je s kost'ou tak po pul hodině na dvacet minut přykryjem, potem dopečem zas odkryte. Fajne s knedlami.

Babí léto

Aby to tak nebolelo, že nás léto opustilo
počasí nám nadělilo ještě babí léto
Bohužel jen jedno
Proč zrovna babí, proč ne dědovo ?
To se zatím neví

A tak na začátku podzimu
když sklízíme úrodu a nemyslíme na zimu
sluníčko nám dopřeje ještě pár pěkných dnů
Někdy méně, někdy víc, dle toho
jak rozhodne se nám vyjít vstříc

V tom pěkném čase rád sedávám venku na terase
a obdivuju se té kráse, jak stromy se barví
do červená, do žlutohnědá, dozlatová

Když se to tak všechno barví, zdá se mi,
že příroda se chová, jako starší paní,
která už děti vychovala a do světa je vypraví
Má na sebe více času, na parádu a ráda se parádí
Že by odtud to léto babí ?

A té vůně v babím létě, jak od Diora,
po houbách, po ovoci, po tlejícím listí
že to pěkné dlouho nepotrvá, můžeme si být jisti

Na obzoru už traktor na zimu orá
Ne, to není kýč
A najednou, přes noc, je babí léto pryč

Jarek Tkáč

Mravní názory prezidenta T. G. Masaryka

Národ náš obnovil svůj stát; podle své ideje tento náš stát musí býti ke všem svým občanům bez rozdílu sociálně, hospodářsky, národně a kulturně stejně spravedlivý.

Podstata demokracie je v administraci a samosprávě. Demokracie není panování, nýbrž prací k zabezpečení spravedlnosti. A spravedlnost je matematika humanity.

Národnost není jen v jazyce, ale je ve státě a politice, v hospodaření a sociálním usilování, v mravnosti a zbožnosti, ve vědě, filozofii a umění.

Nemůže býti vyššího nic na světě, než pracovat jako člověk uvědomělý pro svého bližního.

Veliké zlo je, že žijeme v myšlence, co řekne o mně soused. Ale o to běží mít svůj úsudek, svoji osobnost, individualitu. Odhodlejme se být svými: Nežijeme na cizí účet, na cizí svědomí.

Neuznávám idealismu, který zapomíná na chléb. Když myslit, tak domyslit a dle toho jednat.

Tichá odevzdanost ke studiu je mně známkou pevného charakteru. Většinu naší inteligence zajímá všechno, i Afrika, jen ne administrativu vlastní obce.

Kdyby lidé tak zvaní hodní a dobří, nebyli vlastně lenoši, zlých by již nebylo.

Může každému nastáti doba, že proti násilí se musí bránit železem, netoliko prací a rozumem.

Musíme překonávat zlo dobrem. Musíme zameziti všeliké násilí a důsledně, sice se nedostaneme dále. Bránit se můžeme, máme a musíme. V krajním případě i železem, ale vystříhejme se násilí vždy nového.

(Moravec 1920)

Království lašské, Obec Metylovice, Čenda spolek Hodoňovice

srdečně zvou všechny občany, Lašy, Lašky i ostatní příznivce na

10. Silvestrovský výplaz směr Lašský Říp, kery tež zve

MONTE ČUPELO (Metylovskou hůrkou)

Sraz na vrcholu Čupka (Řípa) v 11, 45 hodin,
gdě se rozlučíme se Starým rokem,
akurat ve 12, 00 hodin zazní lašská hymna,
lašský kral' Zdeňka Viluš I., řečeny Chrabry,
za podpory starosty Metylovic a pani starostky z Bašky
předněse Novoroční projev k roku 2019!
... potom pofulame, pěsničky šumne zazpivame
a pujdēm každý do svoji chalupy (či do Čendy)

Přístupové trasy k dobytí vrcholu:

trasa A: Metylovice Obecní úřad - hostinec Pod lipami - Čupek
trasa B: Baška Obecní úřad - Kunčičky - hostinec U Čendy - Čupek
trasa C: Pržno st. ČD - Hodoňovice-Kamenec, 9,45 u hřiště - Čupek

Na silvestrovské pohoštění všechny pozývá:
Lašská kral'ovská pal'árna (Beskydská likérka)
Horke občerstvení na Střelnici v budě „U Fikačka“
a na vrchu eště klobasky, placky a plno fajnotek!

Mezigenerační rozhovor

Vnučka: Dědo, když jsi byl malý, měli jste televizi?

Děda: Neměli, děvenko, televize ještě nebyly. Ale cosi, jako televizi jsme teď už měli. Ve chlivě sme měli tele, ve chlivku kozu Lizu, bo byla mlsna, dohromady to je skoro televiza. Ale měla enem jeden program: Každý den jich napast'.

Vnučka: Dědo, když jsi byl malý, byly už mobily ?

Děda: Nebyly, děvenko. Ale nějaci ti debili už teď byli.

Vnučka: Dědo, chtěl bys, abys dostal od Ježíška pod stromeček skipas?

Děda: Něchtěl, děvenko, mi už musí stačit ten muj tronasobny bypass.

Vnučka: Dědo, ještě jednu otázku : Kdybys měl hodně peněz a hodně času, chtěl by ses podívat do dalekých krajin, třeba na Haiti nebo na Maledivy?

Děda: Děvenko, dybych měl hodně peněz a hodně času, objednal bych si kočar a koně a něchal bych se vyvezť na Smrk k Hubertce a na Lysu, abych se ještě raz podíval po tych našich velkych krasnych divach, po panoramatu Beskyd a dybych měl štěstí, tak bych možna uviděl něenom Kněhyňu a Radhošť a další, ale aji Praděd a Malu Fatru a Velky Krivaň. To su ty velke divy, kere mame u nás doma.

Vnučka: Dědo, pěkně mluvíš, ale rozumná řeč s tebou není. Všecko obrátíš v žert. Já to myslím vážně!

Děda: Ja tež, děvenko, ja tež!

Jarek Tkáč

Dvacáté století

To dvacáté století, když vzpomeneš, dojde ti:

Dvě války a světové!

Deset a padesát milionů zmarněných životů

Krom civilních obětí

Deset a padesát milionů mladých zdravých lidí,

kteří chtěli pracovat a žít

to se nedá zapomenout, to se nedá odpustit

Na chudé peněz nebylo, na zbraně jich bylo dost

zbrojařům a vojevůdcům ve prospěch a pro radost

Kanony a kulomety měly velké renomé,

prý technika a kadence, všechno dobré k zabíjení

Technika má sloužit lidem, ale u zbraní?

To mi nejde dobře uchem. Proč tak plýtvat lidským duchem?

To dvacáté století, když vzpomeneš, dojde ti:

nebyly jen války. Když se žilo v míru,

došlo k velkému rozvoji a pokroku

To mi dává víru, že v tom dvacátém prvním století

už se lidé poučili, že už budou lidštější

Když objevili cesty až do vesmíru,

že objeví také cestu k trvalému míru

Jarek Tkáč

Královská družina 2. 12. na Hukvaldech.

Zima

Do Vánoc zbývá jen pár týdnů,
vzpomínka na dětství se vrací.
Nové zvyky vám nenabídnu,
starý svět se pomalu ztrácí.

V prosinci, to už bývala zima,
kdo neměl svetr, zapláče.
Kluci, červánky, to je prima,
čerti zas pečou koláče.

Kohout nás budil každé ráno,
tři kilometry bylo do přženské školy.
Na Vrchách větry stále vanou,
vlak supěl, pískal v údolí.

Byl Mikuláš, anděl a čerti,
k někomu chodila Matička.
Před Vánoce žádný žerty,
psát Ježíškovi psaníčka.

Paní Zima byla na horách,
ve vánici schází do údolí.
Všechno poprášil ledový prach,
zlámané větve, rány nebolí.

Pod tíhou sněhu ohnuté haluze,
nový šat mají stromy.
Zmizely podzimu barevné iluze,
bílý sníh jejich krásu zlomí.

Popadal na střechy, chodníky, náměstí,
zakryl i lavičky osamělé.
Spěchalas, zimo, žádné neštěstí,
promiň ty verše málo vřelé.

Pavel Gryga

Sportovní legendy

Miroslav Wiecek

Fotbalista, útočník, legendární ostrostřelec, celou svou ligovou kariéru hrál za Baník Ostrava, kterého byl odchovanec. Narodil se 4. 11. 1931 v Ostravě, zemřel 12. 7. 1997. Odehrál za Baník celkem 325 ligových utkání, 4 x byl králem ligových střelců (1952, 1956, 1958, 1959), nastřílel 174 gólů. První své ligové utkání za Áčko Baníku hrál již v 18 letech. Kariéru ukončil v TJ Vítkovice (1964 – 1966), definitivně v roce 1967 v Tatře Kopřivnice. Později se vrátil do Baníku jako trenér B mužstva. (Wikipedia)

Je až podivné, že takový geniální střelec hrál za reprezentaci jen jeden přátelský zápas! Měl zřejmě smůlu, že v jeho době hrála prim Dukla Praha, Baník byl věčný „korunní princ“. Reprezentanti byli vybírání především z Prahy a Bratislavy, později z Trnavy. Přitom „národák“ by takového ostrostřelce potřeboval jako soli... Když jsem jako jinoch začal s bráchou jezdit na Baník, jeho útoku se říkalo „ostravský brankostroj“. Pospíchal, Wiecek, Mikeska, Sirý, Valošek – to byla síla! Jednou jsem stál při utkání za trnavskou brankou, kterou hájil reprezentační brankář Stacho. Ten před utkáním říkal svým spoluhráčům: „Držte si len Wieceka!“ Marně, Mirek z „trestnáku“ vystřílel vítězství, myslím, že to tehdy skončilo 3:0!

Později, když již jsem ještě jako student konzervatoře účinkoval v operetě Státního divadla v Ostravě, potkával jsem Miroslava Wiecka v divadelním klubu. Byl přítel dirigenta Vladimíra Brázdy, který ho zval na premiéry. S obdivem jsem k němu vzhlížel, byl jsem nadšený, že s ním můžu sedět u jednoho stolu. Do řeči jsem se však s ním nikdy nedal, na to jsem neměl...

Zdeňka Viluš Krulikovský

Čemu stě, vy naše roby, take zovistive?

Olga Tlučková

Čemu stě, vy naše roby, take zovistive?
Vyryvotě, že v hospodě moc často šedime,
doma že nic něpomozem, o děcka nědbame,
kamarad jak enem hvizdně, od vas utěkame.

Že roboty matě vela, to my dobře vime,
že při porodu trpitě – my s vami cytime,
ale za to motě od nas velke potěšeni,
dyť to štěsti, něha, laska,
bez chlopečka něni.

A s uznanim zme vam dali roz za rok i svatek,
prve to bylo MDŽ, včil zaše Den matek.
A ten děň my obětavě s vami oslavime,
tak viditě, jak my se vas velice važime.

Že i s tym motě robotu, to eště burčitě,
šak jake motě vyhody, s tym se něchvolitě.
Prv roby něsměly ani ustrihnout' se vlasy
a nosit' jak chlop galaty – take byly časy.

Jak z chlopa dostat' vyplatu, nětra už přemyšlat',
bo každo robečka može se sama zarobjat'
na domacnost', oblečeni, na hračky pro děcko
a chlop z te svoji vyplaty at' se něcho všecko.

Něska stě tu chlopum rovne, aji ve vesmiru
a stejnu budětě na hrob měť do země diru!
Tak co bystě eště chtěly, vy zovistne roby?
Hled'tě se doma pořodku a my zaš hospody.

Z našeho kraja (2005)

Lašský král Zdeňka Viliš I.

zve všechny lidi, Lašchy aji Lašky na

**X. ročník
SLAVOSTROVSKÉHO VÝPLAZU
na MONTE ČUPELO - lašský říp
31.12.2018**

- sraz účastníků z Hodoňovic, Metylovic, Frydlaňta aj dūr na Čupku v **prave poledne 31.12. 2018**
- z hostinca od Čendy v Hodoňovicach vychodíme všeci spolu v **10.30 hodín**
- lašský král Zdeňka Viliš I. předejše novoročni poselstvi všechny Lašchum světa
- cesta spatky na základnu do Čendagrandrestaurantu individuálha - každý podle svojich sil
- tu pojíme pohovky a zazpívume pěsníčky při huslach a harmonice

*Dobra nálada a pěsníčky do kroku su vřiane,
tuž přide, at' se eště v tym starym roku sledame!*

Opustila nás paní Olga Tlučková

Ve středu 21. listopadu v požehnaném věku 97 let opustila navždy tento svět básnička paní Olga Tlučková, rozená Kocychová, nejstarší čestná členka kulturně vlastivědného společenství Království lašského...

Narodila se 10. září 1921 v Bruzovicích, kde, také chodila do školy, pak ve Frýdku, studovala v Českém Těšíně a v Ostravě. Po absolvování Učitelského ústavu v Brně nastoupila místo v Jičíně v Čechách. Po válce působila ve Frýdku-Místku a v Sedlišťích, kde byla členkou Lašského národopisného sdružení Sedlišťané, ochotnického divadelního souboru, uplatňovala se také jako výtvarnice při pořádání výstav, malovala plakáty, pamětní listy aj. V roce 1954 odešla ze školství, ve své činnosti pokračovala i po přestěhování do Frýdku-Místku. V sedlišťském Vlastivědném kroužku ilustrovala kroniku. Od roku 1986 byla členkou sedlišťského Klubu důchodců, píše kabarety, režíruje, dělá výpravu, sama vystupuje. Přednáší své vtipné rýmováčky v nářečí i ve spisovné češtině. Byla členkou Bezručova kraje i Matice slezské Frýdecko-Místecká. Její rýmováčky publikuje Bezručův literární kroužek, matiční občasník Slezské zemi, od roku 2011 i pravidelně Lašský dostavník. Velký úspěch mají nejen její humorné básničky, ale i ostřejší kritika současného dění. Před pár lety sama říkala: „Jo píšu čym dal vic ostro, že mě roz zavřu...“

(dle publikace „Z našeho kraje“)

Snít je dovoleno (Olga Tlučková)

Sním o tom, že jazyk český,
dle Čapka košatý, hezký,
v budoucnu zas uslyšíme,
až z médií vyhostíme
s hovorovouúúú češtinouúúú(!)
či spěchem jak lavinou
ty protekční zaměstnance...
Má to snění drobet šance?

Okénko do stáří – 2013

s koňmi včetně i lékařsky doporučené rehabilitace pro postižené děti. Zajímavostí je i to, že v roce 1968, známé jako okupace sovětské armády, zde měli sověti svá “ležení” a údajně jsou zde i pochování v lese pod Štandlem.

Voješček – kdysi za mých mladých let takto zvaný kopeček se nachází za bývalou mostárnou v Karlové huti, části to Lískovce. Tam jsme měli v zimě „svůj dětský ráj“ sáňkovali a lyžovali jsme zde. Na tomto místě je dřevěný kříž, dle pověsti jsou tam pochováni švédští vojáci z třicetileté války. Pamatuji se, že tam v určitý čas místní občané této kolonie pod křížem zapalovali světlo na památku zemřelých. Místo zarostlo trávou a málokdo dnes o něm ví, i když v tisku proběhla zpráva, že se toto místo zásluhou města upraví. Trvalo to však hodně dlouho, než se na toto památné místo přišlo. I historikové o něm dodnes nevěděli.

Inu i současná mládež o tom neví a starší pamětníci umírají, takže pro mladé spoluobčany je určena tato moje vzpomínka.

Vilém Vlk

Na Štandlu – foto L. Krulikovský

Tři tajemné památky ve Frýdku-Místku

Mé vzpomínání by se mohlo nazvat “Okolo Frýdku cestička“ aneb památkami, které jsou i nejsou. Nebude to jen suché místopisné pojednání, ale i můj osobní vztah a názor k těmto památkám.

Hájek – starobylé poutní a církevní místo na okraji Frýdku, lépe řečeno mezi Lískovcem a Sedlišťemi. Jeho tajemství podle svědectví je církevní i léčitelské, což tímto mohu dále potvrdit. Církevní je v tom, že kapličku tam postavili v dávné minulosti církevní a světszí hodnostáři, jak se dočteme na tabuli před poutním místem. Pověst, která se tradovala a od mé stařenky od nepaměti i v mé rodině je ta, že soška Panny Marie, kterou zakladatelé zasvětili tomuto místu, se vždy jednou za čas přes noc objevila v chrámu Mariánského kostela ve Frýdku a když tam byly poutě, znovu se vrátila na původní místo. Doménou Hájku je vyvěrající „svěcená voda“, která léčí a uzdravuje, protože dle vyprávění jedné staré občanky Sedlišť má jodové účinky tak jako voda v lázních Darkov, ale je ji málo. Kdysi se uvažovalo ji více využít lázeňsky. Jinak to, že je opravdu léčivá, potvrzuje případ mé matky, které v šedesátých letech našli lékaři na kloubu nohy nebezpečný sargon, který po operativním zákroku předurčoval amputaci této nohy. Ale po jednom doporučené léčitele jsme ji vozili tuto vodu, kterou přikládala na obklady nohy ně kolik let, rána se zahojila a lékaři to pokládali za malý zázrak, matka pak žila ještě 7 let, aniž by došlo k amputaci nohy.

Štandl – je to kopec v západní části obce Sviadnov, který má svou dávnou historii archeologického významu, protože jak uvádí Okresní státní archiv ve svých materiálech, jsou tam zbytky bývalého hrádku či opevnění proti nepřátelským vojskům z roku 1736. Proto také v šedesátých letech můj přítel, známý učitel Hájovský z měšťanské školy v Místku velmi často chodil se svými žáky dělat archeologické vykopávky jako součást výuky. Pod tímto kopcem bylo na loukách od r. 1891 výletní místo a hostinec, kde se konala četná společenská shromáždění obyvatel města a okolí. Po válce zde byly postaveny hangáry a místeční nadšenci zde prováděli výcvik na kluzácích, které se spouštěly do vzduchu nejdříve pomocí lan, které natahovali chlapci, mnohdy i včetně mě, a později byly většinou vytahovány traktory. Mezi tyto nadšence patřil i známý místecký fotograf František Krasl se svou paní, bratři Škutové a další. V nedávných letech pak tyto louky sloužily jezdeckému oddílu TJ Slezan k výcviku mládeže a ukázký práce

S paní Olinkou jsem se blíž seznámil v roce 2007, kdy jsem přijel otvírat výstavu výtvarníků v restauraci U Freuda na Ostravici. V sále kromě paní Tlučkové a Františky Pituchové nikdo nebyl. Pozdravil jsem, paní Františka zvolala: „Lašský král“. Paní Olga stála rozkročená mezi panely, mračila se jako čertice a pravila: „Vy stě ten, co napsal tu Knížku pro každého Lacha?“ Neznělo to moc přátelsky, přesto jsem se chvějícím hlasem k svému počínu přiznal. Vrhla se ke mně, její tvář se však náhle rozjasnila a s radostným úsměvem pokračovala: „Synečku, dyby sem byla mladší, tuž by sem ti tři pusy dala! A tak sem se aspoň tři ty tvoje knížky kupila!“ Objala mne a od té chvíle jsme se stali opravdovými přáteli...

Při našich setkáních (zejména v restauraci Lašská jizba v Sedlišťích, kde bývala pravidelná setkání členů Království lašského) jsme probírali otázky laštiny ve Slezsku, vzpomínala na své setkání a pozdější korespondenci s Iljou Hurníkem. Měla moc ráda lidové písničky, ta nejmilovanější byla z Janáčkových Slezských písní „V kolaji voda“. Vždy jsme ji paní Olince zpívali při gratulacích na Bezručově vyhlídce, naposledy letos 8. září u příležitosti jejich devadesátých sedmých (!) narozenin. Když písnička dozněla, pravila mi tiše: „Já už nepotřebuju nic, enym ležet a poslouchat, jak mi furt šumně zpívotě tu moju...“

Zdeňka Viluš Krulíkovský

Literáti oslavovali

Ptáte se, co oslavovali? Nechce se tomu ani věřit, ale **František Martin Gisting** oslavil se svými literárními kolegy na členské schůzce v restauraci Park ve Frýdlantě n./O. své 85. narozeniny. A to je jistě důvod k oslavě.

Přáli mu nejen kolegové z klubu, ale také členové lašské družiny, kteří mu z pověření Lašského krále Zdení Viluše I. alias Zdeňka Kruškovského předali vinš, zazpívali „na lidovu notu“ a pozvedli číši vína k přípitku.

František Martin Gisting je zakládajícím členem Literárního klubu P. Bezruče Frýdek - Místek. Píše verše i prózu, vydal šest knih, nejobsáhlejší z nich Maratón starohamerské tvořivosti (2012) je jakousi výpovědí či obrazem jeho života. Svými básněmi obohacuje i interní časopis Zrcadlení, od roku 2001 téměř každoročně svůj literární Almanach. Nesmíme zapomenout na jeho heligonku, která dosud byla jeho souputníkem na literárních schůzkách, různých oslavách a akcích.

A proč má rád pan František verše a píše knížky?

„Je to proto, že jsem prošel životem, který byl vším možným, nejméně veršem a básní. Mou snahou bylo vždy chránit přírodu – co by byly Beskydy bez čistého ovzduší? Verše mi pomáhají zapomenout na vše, s čím nesouhlasím, jak lidé hospodaří s přírodou. A tu přijdou mé básně – mé mládí ve Starých Hamrech při řece Ostravici, mé výpravy za taji přírody, příběhy se zvířaty, má zátiší skutečných a neskutečných lásek, mých snů a přání. Tam jsem sám, tam vznikají mé technické nápady i mé verše,“ vyznal se oslavenec.

D. Zápalková

V bývalém kulturním spolku “Bezručův kraj“ jsem se zabýval významnými osobnostmi našeho Pobeskydí. Tehdy jsem navštívil s filmovou kamerou i se svým janovickým přítelem V. Kaděrou samouka malíře a řezbáře **Ludvíka Magdoně**, se kterým jsme si po tři odpoledne povídali. Milý slezský člověk se svěřil se svým životem takto:

„Již od mládí mi učarovalo ve škole malířství, čehož si všiml můj učitel v malování profesor Sovják ve Frýdlantu n. O. Chodíval jsem za ním se svými kresbami a sám byl u mě dvakrát, aby mě poučil. Pak mi doporučil návštěvu u malíře L. Parmy na Ostravici. To však nestačilo, a tak jsem chodil do Malířského kroužku akademického malíře Jaromíra Fajkuse do Pstruží, který mě naučil dělat linoryty – jak vyřezávat, tak i tisknout.“ Tolik skromný a obětavý malíř o svých začátcích.

V jeho ateliéru v Janovicích jsme shlédli nesčetné množství obrazů a řezbářských výrobků, na stěnách jsme viděli vyřezávané hodiny různých velikostí a námětů, jak z Beskyd, tak i z ciziny. Jak sám přiznal, maloval i na svých cestách, třeba v Dubrovniku a ve Splitu, kde mu hlavně učarovalo moře. Jeho obrazy z ciziny dominovaly na výstavách i v kraji.

Lidový umělec pak začal tvořit i příležitostné plakety. Na tento výtvarný počín vzpomíná: *“Jednou na Ondrašovských slavnostech v Janovicích mě požádal jeden z organizátorů Karel Kozel, zda bych zhotovil nějakou plaketu zbojníka Ondráše na jeho rodný dům. Načrtl jsem pamětní desku, jak by měla vypadat, bylo to schváleno, a tak v červenci roku 1965 se k výročí úmrtí Ondráše pamětní deska na jeho rodném domě (hostinci) odhalila..“*

Těch příležitostí pro Ludvíka Magdoně bylo pak více, jak pro spolky, tak i pro organizace. Když v obci Janovice založil se spolkem svazu zahrádkářů „Sad Petra Bezruče“, vytesal tam do kamene reliéf tohoto básníka. I pro celostátní filmovou amatérskou soutěž do Frýdku-Místku “Beskydský ještěr“ zhotovil pro vítězného autora vkusnou plaketu.

Při naší návštěvě jsme v jeho světnici uviděli velké množství samorostů, převážně z Beskyd, které přetvořil v různé podoby.

Škoda, že již není mezi námi, zemřel 10. října 2001 a je pohřben na místním hřbitově v Janovicích. Byl to skromný, obětavý a činný člověk.

Vilém Vlk

Z vypravovaňa stryka Floryša

Cyguň u zpovědi

Jedyn farař připrovoval stareho cyguňa ku zpovědi. Chcel ho obrotič na viru křeščansku. Proto mordovol se s nim, jak enym muh, aby ho k temu dobře připrovil. Nale cyguňovi nělezlo to učení jaksi do palice. I slubil mu farař, budě-li to při zpovědi dobře uměč, že mu za to do jedneho brovka.

I stalo se, že jak už klečel cyguň v kostele u zpovědnice a začnul se křížovač a modlič, urobil v prvšim razu chybu, lebo povědol: „Ve jmenu otca i ducha svateho.“ Slovo „i syna“ načisto zapomnil při tym uvijaňu řeknuč. Jak to farař uslyšel, hnedaj se pytol: „Cyguňu, a kaj si něchol syna?“ A cyguň, jak tu klečel, podívol se na farařa, rukum ukozol ku dveřam a pravil: „Velebny paně, syn čeko venku s měchem na teho brovka!“

Ožralec a žaba

Ožraly chlop vracal se raz v noci pořadně truňkem zmožený dom. Na cestu kupil sobě ešče paru ogurek, aby měl po cešče co gřumpač, lebo ho morovo palelo v hrtaňu. Cesta vedla ho lasem. Dyž k němu dochazal, dostal chuč na ogurky. Šahnul do kapsy, vzal jednu do hršči a chcel do ni zahryšć. Ale v tym razu zakopnul o peň a jak byl dluhy ležel na zemi bez ogurky, lebo ta mu z hršči daleko odlečela. A že byla čma jak v měchu, němuh ogurku hned najič a tak hledal a hledal, až chytil žabu. V opilošči svoji něpoznal, že je to žaba, lebo byla chuděrka mokra tež jak ta ogurka. Jak chlop zasej se pořadně postavil na nohy, zahryz se do žaby, až ta od bolešči zavřeštěla. Jak to chlop uslyšel, pravjel: „Něvřešť, dyž sem če kupil, mušim če zjesć.“

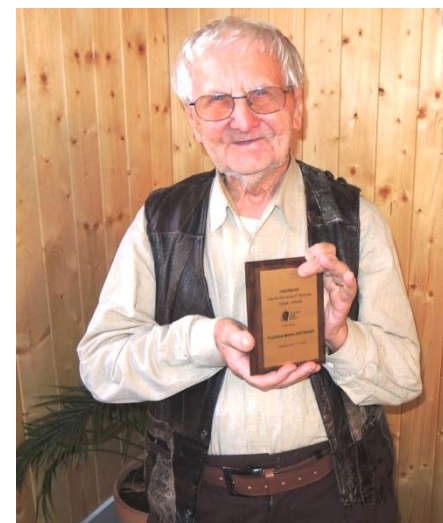
(Z Těšínského kalendáře 1924)

Vánoční štěstí

František Martin Gistingер

Za ozvěnami zvonů
zpíváme koledy
s přírodou
rozvonených stromů
hřející svíčky
mojí láskou jsou
jesličky
zazáří oltáře
slavného zrození
a já ač stár
přináším tobě v míru
Ježíšku dar
dávám ti
čeho mám nejvíce
abys měl
v celém světě sílu
ač nemám tisíce
daruji tobě víru

Tvorba z horské divočiny (2013)

Zapomenuté i dochované zvyky

Štědrý den

Po celý den je nařízen přísný půst. Za to alkohol pil se celý den a trávil se tzv. „chrobok“. Jídelní lístek štedrovečerní vykazoval v dřívějších dobách tato jídla: vodnice s hruškami neb pečkami, hrách neb fazole; máslem maštěná prosná kaše neb pohanka; ryby s bílou omáčkou (jen u lépe situovaných občanů), oplatky s medem.

Dnes opanovala ryba smažená, na černo, na modro a rybí polévka v našich domácnostech. Také sladké pečivo – vánočky – má o těchto svátcích na stole svoje místo. Pečlivě dbálo se toho, by hospodyně nemusela svého místa opouštět neb jinak po celý rok špatně seděly kvočny na vajíčkách. Donášením jídel pověřena byla obyčejně nejstarší dcera neb děvečka. Po večeři zapálí se vánoční stromek a pějí koledy. Děvčata nechodívají již o půlnoci do zahrady trásti stromkem a naslouchati, se které strany zašteká pes, který tím naznačoval směr příchodu ženichova. Lití olova, louskání ořechů, hašení svíčky, házení pantoflem již skoro všude vymizelo.

V den sv. Štěpána

Starodávným zvykem je pečení makovníků – „štruclí“ - , kterýž zvyk v mnohých našich rodinách ještě dosud se udržuje. Tohoto dne chodívá mládež s ozdobeným „majíčkem“ a koleduje.

Novoroční gratulace

počínaly svátkem sv. Štěpána – prvomučedníka Páně – a byly místním farářem v průvodu učitele, podučitele, kostelníka a dvou ministrantů přednášeny. Na Nový rok zpívali vánoční koledy ve sboru, načež kněz žehnal domu a přál všem jej obývajícím štěstí a zdraví. V odměnu dávaly se gratulantům nejčastěji peníze neb naturálie a u lépe situovaných sedláků a úředníků jídla a nápoje.

(Moravský kalendář 1926)

S NOVÝM ROKEM

Sbíhání siloçar
a dnů s roky
někdy se plíží
jindy běží skoky

přes překážky lehce
bravurou skvělého běžce
ubíhá čas přes hodiny v nás

pro nová svítání
a dravý srdcí tep
nevracejme se zpět

jsme vstřícni novým
dnům i nadějím
počítáme hvězdy
než budou znovu padat

přát si budeme
ať nenastane zatmění
aby voda proudila
z míst odkud pramení

stromy necht' oplývají plody
pole zlátnou obilím
pokud se nemýlím
jde o touhu žít
nejen blouznit a snít.

Bohumír Vidura

KLUKOVSKÉ RADOVÁNKY NA LAŠSKU.

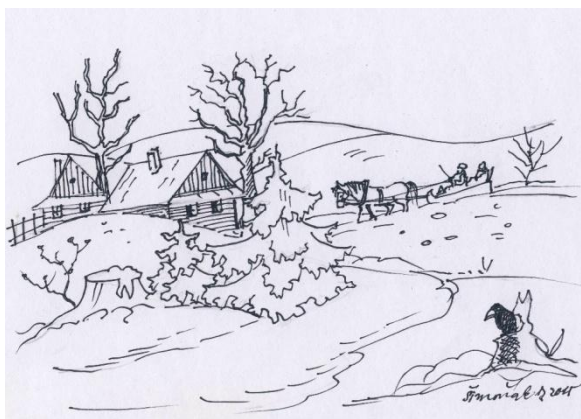
Zima plná sněhu a silných mrazů je znakem klukovských zážitků šedesátých let dvacátého století. Tady se píše PŘÍBĚH. Řeka LUBINA za silných mrazů, s přikrovem ledu, vytváří skvělé podmínky pro bruslení.

Jsme ve městě PŘÍBOR a bruslení má zde svou tradici. Určitě zaujmou, již na ledě zakotvené, dvě hokejové branky. Každý správný kluk měl brusle KANADY. Inspirací je slavný československý hokejista Josef GOLONKA. Mráz zalézal za nehty. Hokejky na zamrzlé řece zvoní až do pozdních večerních hodin. A ráno zase do školy! Motivací jsou televizní zápasy. S kým DNES hrajeme? Porazíme Švédy? Nebo snad Rusy či Kanadu? Cestou ze ZÁKLADNÍ ŠKOLY jdeme kontrolovat led. Je tu zase napadaný sníh. Přines lopatu! Každý náš hokejový zápas - na zamrzlé řece - kopíruje souboj osvědčených rivalů z televizních obrazovek.

A lyžování? Když mrazy nejsou zas až tak silné, přicházejí na řadu lyže. PŘÍBOR nemá sjezdovku... Jsou tu však báječné podmínky pro klukovskou lyžovačku. Na Klokočově, pod HONČOVOU HŮRKOU, s uvedenou nadmořskou výškou 336 metrů, je ta stále burčující RE-CESE. Kdo první vyřeže stopu? Kdo, již ve stopě, bude rychlejší?

Je tady večer. ÚPLNĚK. Měsíc svítí na svah s kvalitním sněhem. Co si přát do dalších zimních dnů? Jen více takových lyžovaček!

Napsal dopisovatel NÁRODOPISNÉ SPOLEČNOSTI
Karel GREINER - PŘÍBOR.

Kresba B. Šimonák.

Advent

Alois Nováček

Čas adventní – jak krásně zní
a v něm pak dozajista
se příchod Krista chystá
jenž narodí se z Panny
v čas požehnaný

Rorate coeli zpíváme
pak denně než se rozední
Vše směřuje k slavnému dni
Krista Pána zrození

A pak v našem kostele
zaspíváme směle
Gloria
že porodila Panna Maria
lidstva Spasitele

Vánoce

Františka Pituchová (Hlupoty 1997)

To dycky Vánoce
voněly četyňku,
byli zme bohati,
měli zme maminku.
Byli zme bohati
choť baj bida byla,
chudobno nadilka
a jak potěšila!
Něskajši vánoce
tajak by něbyly,
lude hled'o coby
co najvēc skupili.
Každy še předhoňo
v co nejdrahšim darku
a syrco ma přitym
jak praznu almarku.

Kopřivnické Vánoce

(Publikováno v časopise Radhošť r. 1925
– kopřivnickým lašským nářečím)

Byvaly chudobne ty kopřivnicke Vanoce za starodavna.

Příchod Spasitele očekával se v adventě nábožným rozjímaním na roratach, kdy skoro rano v temnu kostela zpívaly se stare adventni pěsně při rožatých krucených roratových svíčkách.

Na Ščedry děň byl tuhy post a děcka se těšivaly, že s lačným žaludkem uvidí večer zlate prasatko. Ale aji ščedra večera byvala skrovna: hrachova polevka, mačka ze suchých slivek a fazolami a jakysi ten upečený frgal.

Po večeri jedly se ešče pečky a jabka a prováděly se ščedrovecerní zvyky, jako hazání papučem, posluchání kokrhání kohuta, třasení stromkami a tak podobně. Vánočních stromkův tehdy ešče něbylo, ty zavedly se ešče pozdější, dyž v Kopřivnici byl už jakysi ten blahobyť, jak Raška a Šustala postavili fabriky. To už byla na Ščedry děň aji ryba, vanočka, cukrove a te.

O pulnoci chodilo se na pulnoční do Štramberka, lebo pozdější na itřni do našeho kostela. Na Ščepana přichodila vzdalenější rodina na koledu a děcka vytlukaly koledu po susedach.

A ja vam dvě take koledy zazpívám:

1. Když smy pasli ovce v jedné dubině,
na velikém kopci v jedné huštině,
ovce se tam potratily a my všeci pobludili
až do Betlema.
2. Přišli smy pod střechu, tam panenečka
pěstuje děťatko jak andělíčka.
Skladali mu na ořeru, přijmi, Bože, co hdo může,
přijmi děťatko.

Nový rok

Nový rok začínám – začínám básní
má duše v tichosti zase se zasní

Dopřej nám Bože klid mír a pohodu
dostatek lásky a dobrou úrodu

Dostatek vody bez nepohody
děšť ať jen svažuje a neuškodí

Dopřej nám všeho co je nám třeba
dostatek zdraví a dostatek chleba

Ať celý svět změní se v jediný chrám :
„Bože, buď milostiv a žehnej nám !“ ^{x1)}

x1) Z novoroční liturgie, z žalmu 67

Alois Nováček

„Den poezie“ byl zastoupen v Místku

Letošní program 20. ročníku celostátního festivalu „Den poezie“ se odehrál také v Místku, večer 21. listopadu, v antikvariátu zvaném „Knihárium“. Pořad NOC S HOLANEM se přenesl do atmosféry noci – večer probíhal o svíčkách a přilákal historicky nejvyšší počet návštěvníků Knihária.

Vítání publika a recitace se ujala básnířka, spisovatelka a lektorka Radana Šatánková, na housle hrál Ladislav Kokeš - skvělý hráč, improvizátor, vedoucí swingového prvorepublikového tria LAM TRIO, který už opakovaně dokázal velmi vnímavě a citlivě hudebně reagovat na verše. Podařilo se vytvořit milou a autentickou atmosféru fenoménu noci, nebylo slyšet nic, jen vlastní dechu a básně a hudby. Kromě Holanovy poezie zazněla i ukázka ze sbírky Básně noci od Vítězslava Nezvala. Pořad nabídl také jednu vzácnost – v čase před 1. adventní nedělí mohli hosté uslyšet prakticky neznámou báseň „O pokojné mysli“ od barokního hudebního skladatele J. S. Bacha. Ovšem krom pozvednutí lidského ducha se v pořadu Noc s Holanem odehrála další symbolická událost. Do lašského nebe se v tento den dostala v požehnaném věku 97 let naše básnířka a lidová vypravjačka Olga Tlučková (1921-2018). Protagonistka večera na ni zavzpomínala její básně. Akci pořádal spolek Krasomil.

R. Šatánková a L. Kokeš, který souhlasil s hraním poslepu

- foto L. Krulíkovský

3. Ono to přijima, tleska ručkama,
jak by skakat' chtělo, drbka nožkama.
Už Janičku, už Petříčku skladajťe mu na muzičku
na šfrliganu.

4. Dali zahrat' polku, Jozef byl stary,
němoh se udržet', všeci skakali.
Zatřasla se maštalenka, rozsmjala se panenečka,
cha cha cha.

(Z pozůstalosti Emila Hanzelky)

Laši zpívají p. Gistingerovi 2. 11. - foto D. Zápalková

Zimní Olešná

Jak na plátnech starých mistrů
z 17. století
když led pokryje přehradu
bruslí dospělí i děti
A mají dobrou náladu
Pak ohřejí se v bistru

Alois Nováček

Na slovenské hranici 23. 9. - foto A. Glac

Na vrcholu Trávného 18. 11. – foto A. Glac

Král v čele výplazu na K1 28. 9. - foto M. Fajkus

O. Szymanská, lašský král a L. Pastorek 24. 11., křest knihy v Čeladné - foto J. Javorek